

Integreret praktik i læreruddannelsen

Hvem har hvilke roller?

Hvad betyder integreret praktik for lærerstuderende, læreruddannere, forvaltning, skoleledere og praktiklærere?

SKOLELEDER
FORENINGEN

LÆRERSTUDERENDES
LANDSKREDS

Ambitionen om en praksisnær læreruddannelse

Med skoleåret 2023-24 trådte en ny læreruddannelse, og dermed også en ny integreret praktik, i kraft.

Med den integrerede praktik og mere øvelsesbaseret undervisning på læreruddannelsen er det målet at styrke sammenhængen mellem uddannelsens teoretiske og praktiske dele og styrke samarbejdet mellem professionshøjskole og praktikskole.

Den integrerede praktik kræver et intensiveret samarbejde mellem læreruddannelsen på professionshøjskolen, skoleforvaltningen, skoleledere og praktiklærere på praktikskolerne og de studerende. For at fremme klarhed over roller og opgaver i samarbejdet om praktikken har Partnerskabet om læreruddannelsen udarbejdet denne vejledende oversigt over roller og opgaver i samarbejdet. Oversigten er ikke en udtømmende liste over de opgaver, der følger med den integrerede praktik, men skal ses som et værktøj til at støtte dialogen om praktikken mellem samarbejdspartnerne.

Partnerskabet om læreruddannelsen er:

- » Danske Professionshøjskoler
- » KL
- » Danmarks Lærerforening
- » Skolelederforeningen
- » Lærerstuderendes Landskreds

Hvad er integreret praktik?

Med integreret praktik er tanken at styrke sammenhængen mellem den del af de studerendes undervisning, der foregår på professionshøjskolen, og den del der foregår på praktikskolen.

Ændringen har stor betydning for praktikskolerne. En central tankegang med integreret praktik er nemlig, at skolerne får et øget ansvar som meduddannere af de kommende lærere.

Konkret betyder det, at de lærerstuderende anvender erfaringer fra praktikken systematisk i arbejdet med fagene på professionshøjskolen og tilsvarende anvender og omsætter indsigter fra undervisningen på læreruddannelsen i deres praktik.

De overordnede rammer for tilrettelæggelse af praktik på læreruddannelsen og samarbejdet mellem kommune, skole og professionshøjskole er beskrevet i læreruddannelsens bekendtgørelses §10 og §11.

Scan QR-kode for mere info

Underviserne på professionshøjskolen og lærerne på skolen må derfor arbejde tæt sammen om de studerendes samlede studieforbund og give de studerende konkrete muligheder for at koble, øve og perspektivere teori og praksis både i undervisningen på professionshøjskolen og i praktikken.

På professionshøjskolerne udgør øvelser en større del af undervisningen. De studerende får tid til at øve sig på at håndtere lærerfaglige situationer og dilemmaer i et trykt undervisningsmiljø. De modtager konkret feedback fra undervisere, medstuderende og praktiklærere, og den øvelsesbaserede undervisning forbereder de studerende på at håndtere lignende situationer i praktikken.

Med en tydelig progression i praktikken, fra praktik i grupper til individuel praktik, får de studerende løbende mere ansvar og variation i opgaverne, f.eks. selvstændig varetagelse af undervisningsforløb og kendskab til andre lærerfaglige opgaver herunder bl.a. skole-hjem-samarbejde. Den udvidede og integrerede praktik skal bidrage til at gøre de studerende i stand til både at reflektere over og handle i folkeskolens praksis, og dermed lette overgangen fra læreruddannelse til lærerjob.

De overordnede rammer for tilrettelæggelse af praktik på læreruddannelsen og samarbejdet mellem kommune, skole og professionshøjskole er beskrevet i læreruddannelsens bekendtgørelses §10 og §11.

7 roller og opgaver i samarbejdet om integreret praktik

Hvad betyder integreret praktik for:

1. De lærerstuderende?
2. Praktiklærer på skolen?
3. Praktikkoordinator på skolen?
4. Skoleleder?
5. Underviser på professionshøjskolen?
6. Praktikkoordinator på professionshøjskolen?
7. Forvaltningen?

1. De lærerstuderende

Rolle

Den lærerstuderende skal forholde sig nysgerrigt til lærergeneringen. Med integreret praktik skal praktikken integreres i både grundfagligheden og i undervisningsfagene, og det er derfor afgørende, at den lærerstuderende deltager aktivt i både praktikken og i undervisningen på læreruddannelsen.

Den lærerstuderende er i praktik i grupper de første år på uddannelsen og i individuel praktik på uddannelsens sidste år. Det er vigtigt for uddannelsens kvalitet, at den lærerstuderende engagerer sig i både de teoretiske og i de praktiske dele af uddannelsen.

Den lærerstuderende skal prioritere arbejdet med opsamling højt, så erfaring og refleksioner kan bruges til at vise lærerfaglig progression til den afsluttende professionsprøve.

Opgave

- Orienter sig i læreruddannelsens praktikinformati on og i målene for praktikken beskrevet i den nationale del af studieordningen
- Orienter sig om og efterlev e praktikskolens kultur, regler, indsatsområder samt vedtagne politikker
- Orienter sig om praktikskolens uddannelsesplan for praktikken
- Deltage aktivt i praktikken og i undervisningen på læreruddannelsen samt i arbejdet i studieteam og praktikgruppe
- Planlægge, gennemføre og evaluere undervisningsforløb jævnfør målene for praktikken
- Opsøge og deltage i øvrige læreropgaver på praktikskolen, eksempelvis teammøder, tilsynsopgaver og skole-hjem-samarbejde
- Bidrage til praksisnær undervisning på læreruddannelsen med erfaringer fra praktikken
- Arbejde løbende med opsamling, eksempelvis gennem portfolio, der kan vise den studerendes niveau som en del af professionsprøven.

2. Praktiklærer på skolen

Rolle

Praktiklæreren har ansvar for at planlægge og gennemføre vejledning, undervisning og øvrige opgaver i forbindelse med de studerendes praktikforløb. Praktiklæreren har særligt fokus på skolens rolle som meduddanner og på vejlederansvaret over for de studerende. Praktiklæreren forbereder, introducerer og demonstrerer eksemplarisk undervisning over for de studerende.

Opgave

- Rammesætte og give feedback og vejledning til de studerende gennem praktikforløbet, herunder om arbejdet med at målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere undervisning
- Reflektere med de studerende over sammenhænge mellem teori og praksis i undervisningen og understøtte de studerende i både selvstændigt og i samarbejde med andre at bevæge sig reflekteret mellem teori, empiri og praksis
- Inddrage de studerende i skolens øvrige opgaver, herunder eksempelvis elevsamtaler, skole-hjem-samarbejde, teammøder og samarbejde med skolens interne og eksterne faglige ressourcepersoner
- Registrere og vurdere studerendes fremmøde og indsats under praktikforløbet
- Bidrage til skolens skriftlige indstilling om godkendt/ikke-godkendt praktikforløb
- Deltage som medeksaminator i den mundtlige del af de studerendes førsteårsprøve samt i professionsprøven på 4. år
- Deltage i trepartssamtaler mellem underviser(e) fra professionshøjskolen, studerende og praktiklærer
- Deltage i evaluering af praktikforløbet sammen med praktikkoordinator/skoleleder og studerende.

3. Praktikkoordinator på skolen

Rolle

Praktikkoordinatoren på skolen har sammen med skoleledelsen ansvar for at koordinere og organisere de studerendes praktikforløb på skolen. Praktikkoordinatoren er skolens bindeled og kontaktperson for den praktikanvarlige på læreruddannelsen. Praktikkoordinatoren har opdateret viden om læreruddannelsens indhold og tilrettelæggelse som grundlag for vejledning af praktiklærerne i deres planlægning og gennemførelse af de studerendes praktikforløb.

Opgave

- Koordinere planlægning og gennemførelse af skolens modtagelse af de studerende i praktik
- Introducere studerende til skolens faciliteter og systemer samt til tillidsrepræsentant, arbejdsmiljørepræsentant og relevante vejledere
- Bistå ledelsen med skolens administration af den sam-

lede praktikopgave, herunder eksempelvis den eksterne kontakt til professionshøjskolerne og den interne kontakt til praktiklærere om praktikaftaler, regler, lovgivning og uddannelsesplaner

- Bistå praktiklærerne gennem praktikforløbet
- Understøtte og udvikle skolens uddannelseskultur og praktiklærernes vejledningspraksis
- Introducere og vejlede praktiklærerne i mål og rammer for læreruddannelsen, herunder særligt i forhold til praktik og bedømmelse af de studerendes indsats i praktikken og ved prøverne
- Udarbejde, i samarbejde med praktiklærerne, skolens uddannelsesplan og skema for de studerende, der også giver indblik i andre læreropgaver end undervisning

4. Skoleleder

Rolle

Skolelederen spiller en central rolle i forhold til at understøtte den integrerede praktik lokalt på skolen og etablere samarbejde med læreruddannelsesinstitutionen og forvaltningen med henblik på at skabe de bedst mulige rammer for praktikken.

Med skolen som meduddanner i den integrerede praktik har skolelederen en stor opgave i at facilitere denne kulturændring og understøtte det nye mindset blandt personalet på hele skolen.

Opgave

- Samarbejde med professionshøjskolen med henblik på praksisnær undervisning for de studerende, eksempelvis at koordinere lærersamarbejde på tværs af praktikskole og professionshøjskole, samarbejde om uddannelsesplan, og drøfte mulighed for kombinationsstillinger
- Samarbejde og koordinere med forvaltningen om det overordnede ansvar for rammerne for praktikken, eksempelvis i relation til partnerskabsaftaler, overenskomst, praktikskoler samt kompetenceudvikling af praktikkoordinator/vejleder og praktiklærer
- Være ansvarlig for de lokale rammer på skolen, eksempelvis skemalægning, ressourceallokering, børneattester, lokaler, og udstyr
- Sikre velkomst, god modtagelse og introduktion til de studerende
- Koordinere ansvars-, rolle-, og opgavefordeling lokalt på skolen mellem skoleleder, praktiklærer og praktikkoordinator/vejleder, eksempelvis vedrørende den daglige dialog, vejledning, modtagelse af sygemelding, afholdelse af sygesamtaler og vurdering af beståelse af praktikken
- Være i dialog med og sparre med skolens praktiklærer, praktikkoordinator/vejleder og de øvrige medarbejdere om bl.a. modtagelse og inddragelse af de studerende i skolens praksis og kultur.

5. Underviser på professionshøjskolen

Rolle

Underviseren på professionshøjskolen underviser og vejleder de studerende på professionshøjskolen og bidrager til et tæt samarbejde med den lokale skole omkring de studerendes praktikforløb.

Med integreret praktik skal praktikken integreres i både grundfaglighed og i undervisningsfag, hvilket også stiller krav til koordinering og tæt samarbejde mellem underviserne på professionshøjskolen.

Fagunderviseren og underviseren i grundfagligheden skal i samarbejde med praktiklæreren understøtte de studerende til både selvstændigt og i samarbejde med andre at bevæge sig reflekteret mellem teori, empiri og praksis.

Opgave

- Samarbejde med praktikskolerne gennem afholdelse og deltagelse i møder, besøg på praktikskolerne og gennem kontinuerlig kontakt med praktikskolerne om de studerendes praktikforløb, herunder omkring indhold og opgavebeskrivelser til de studerende i praktik
- Afvikle vejledningsforløb, som støtter de studerende i arbejdet med den integrerede praktik
- Samarbejde med fagunderviser og underviser på grundfagligheden om indhold og opgaver i de studerendes praktikforløb
- Deltage i trepartssamtaler mellem underviser(e) på professionshøjskolen, studerende og praktiklærer
- vejlede de studerende i udarbejdelsen af en problemstilling, i litteratursøgning, opmærksomhed i forhold til artefakter osv. i forbindelse med førsteårsprøven og professionsprøven samt afholde og deltage i de to prøver
- Evaluere praktikforløbet med de studerende og praktiklærerne.

6. Praktikkoordinator på professionshøjskolen

Rolle

Praktikkoordinator på professionshøjskolen varetager det kontinuerlige samarbejde mellem professionshøjskolen, kommunerne og de lokale skoler, herunder fordeling af praktikpladser, information til studerende og andre relevante parter samt evaluering og videreudvikling af praktikforløb.

Opgave

- Varetage kontinuerlig kontakt til alle praktikskoler og kommuner
- Samarbejde med praktikskolerne om praktikpladser og rammer og krav hertil
- vejlede og informere studerende omkring processen for fordeling af praktikskoler og mulighed for praktik i forskellige skoleformer

- Sikre overordnet introduktion til integreret praktik, bl.a. gennem afholdelse af informationsmøder for skoleledere, praktikkoordinatorer, praktiklærere, undervisere på professionshøjskolen og studerende
- Dele praktisk information om praktikken med studerende, eksempelvis om dannelse af praktikgrupper og vigtige datoer i forhold til praktikken.

7. Forvaltningen

Rolle:

Forvaltningen indgår partnerskabsaftale med den regionale professionshøjskole og sikrer, at kommunen lever op til sin forsyningsforpligtelse i forhold til praktikpladser.

Forvaltningen har det overordnede ansvar for, at kommunen lever op til at tilbyde de studerende et praktikforløb, der svarer til beskrivelserne i læreruddannelsesbekendtgørelsen.

Opgave:

- Indgå partnerskabsaftale med professionshøjskolerne om samarbejdet om læreruddannelsen i kommunen
- Samarbejde med skolerne om det overordnede ansvar for og koordinering af rammerne for praktikken, fx i relation til partnerskabsaftaler, overenskomst, praktikskoler, kompetenceudvikling af vejledere/praktikkoordinatorer og praktiklærere
- Være i løbende kontakt til professionshøjskolens praktikkoordinator og deltage i relevante møder
- Understøtte, at skolerne har de rette rammer og kompetencer til at varetage praktikopgaven og rollen som meduddanner generelt.

Uddrag af Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

(BEK nr. 374 af 29/03/2023)

§ 10. Praktikken integreres i grundfagligheden og de enkelte undervisningsfag med henblik på, at den studerende får et sammenhængende undervisningsforløb med uddannelsesmæssig progression i opgaver og ansvar.

Stk. 2. Praktikken forberedes, gennemføres og efterbehandles i et samarbejde mellem undervisningsfagene og grundfagligheden og i samarbejde med praktikskolen.

Stk. 3. Praktikken tilrettelægges, så den studerende kan være i praktik på alle fire studieår. Praktikken på første og andet studieår skal almindeligvis gennemføres på den samme praktikskole.

Stk. 4. Praktikken tilrettelægges som udstrakte forløb på første og eventuelt andet studieår, eksempelvis med ophold på praktikskolen én dag om ugen eller i mindre blokke. På tredje og fjerde studieår tilrettelægges praktikken som sammenhængende blokke. Den studerende skal senest på fjerde år i individuel praktik med henblik på at opnå erfaring med selvstændigt at varetage et undervisningsforløb.

Stk. 5. Praktikken finder sted på skoler på grundskoleniveau og kan efter godkendelse af professionshøjskolen i det enkelte tilfælde finde sted i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.

Stk. 6. Den studerende skal ud over undervisningen deltage i øvrige læreropgaver, herunder skole-hjem-samarbejde på praktikskolen og har mødepligt til praktikken, herunder eventuelle studiedage på professionshøjskolen.

§ 11. Professionshøjskolen godkender de praktikskoler, der indgår i samarbejdet, på grundlag af kvalitetskrav, som professionshøjskolerne fastsætter i samarbejde med kommunerne i studieordningens fællesdel.

Stk. 2. Praktikskolen udarbejder i samarbejde med professionshøjskolen en uddannelsesplan for praktikken i overensstemmelse med krav om tydelig progression i den studerendes opgaver og ansvar. Uddannelsesplanen godkendes af begge parter.

Stk. 3. Professionshøjskolen indgår en partnerskabsaftale med alle kommuner i sit dækningsområde, hvoraf de gensidige forventninger og forpligtelser i forbindelse med praktikken tydeligt fremgår. Professionshøjskolen kan også indgå partnerskabsaftaler med frie grundskoler og efterskoler.

Stk. 4. Udover de konkrete uddannelsesaktiviteter i relation til praktikken kan partnerskabsaftalen også beskrive konkrete aftaler om et eventuelt udvidet praksissamarbejde om forsknings- og udviklingsaktiviteter, delestillinger m.v. på specifikke skoler.

Øvrig beskrivelse af praktikken kan findes i den fælles og i den lokale del af læreruddannelses studieordning.